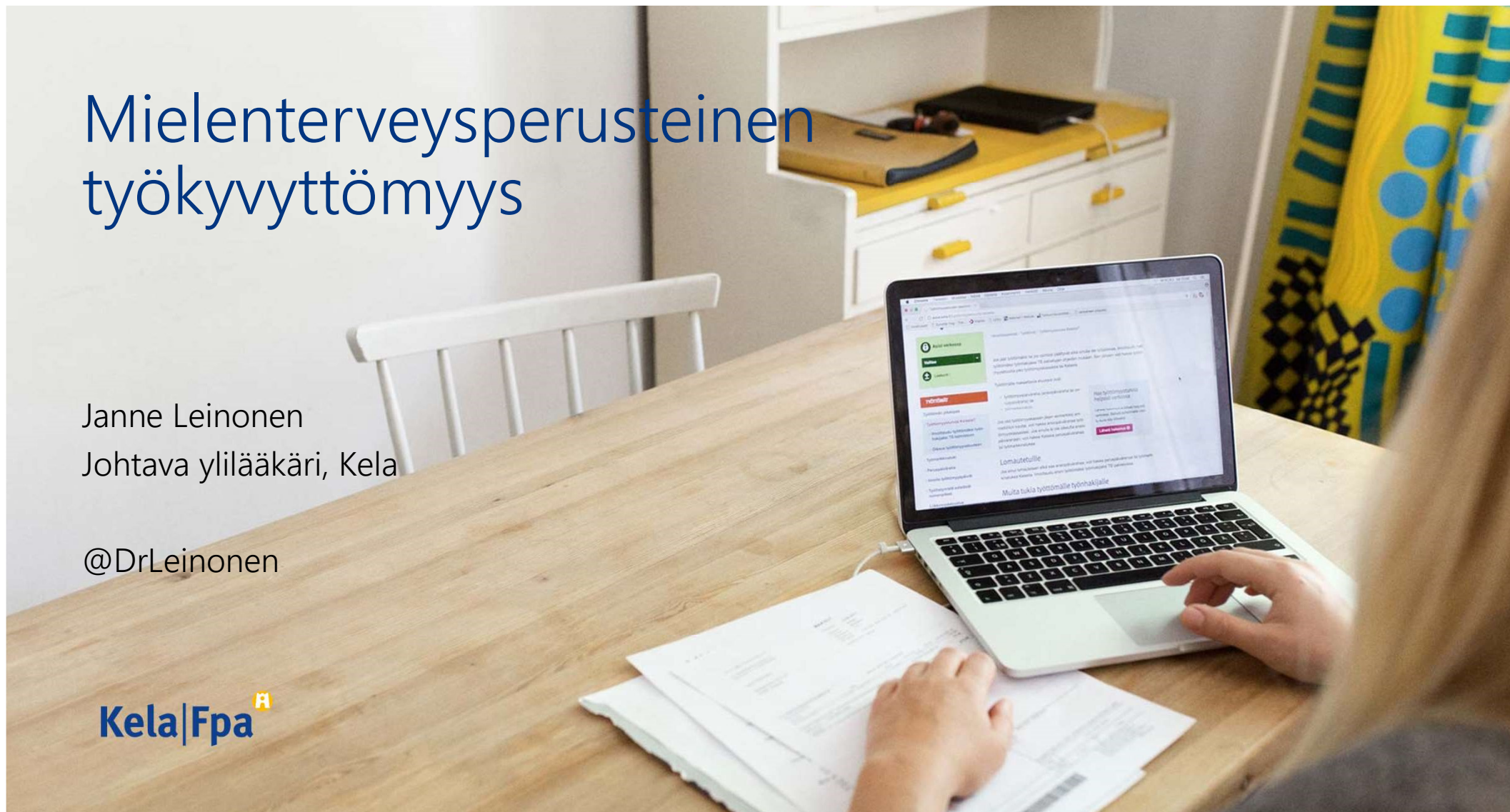

Mielenterveysperusteinen työkyvyttömyys

Janne Leinonen
Johtava ylilääkäri, Kela

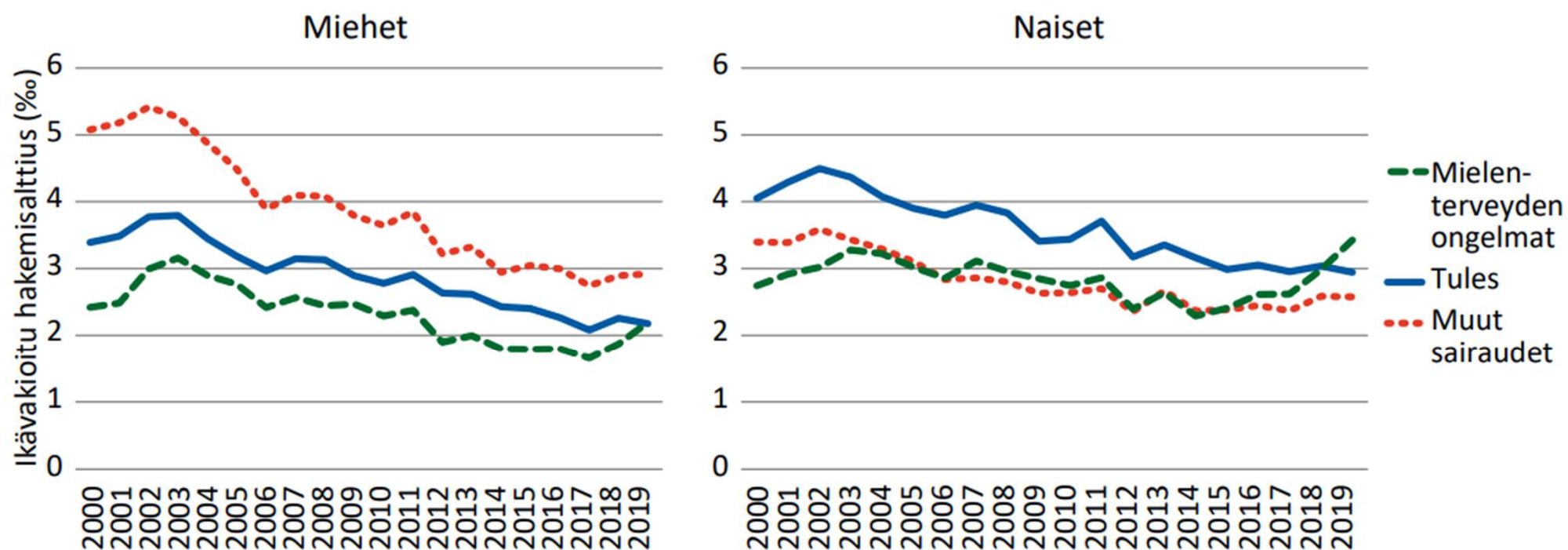
@DrLeinonen

Kela|Fpa

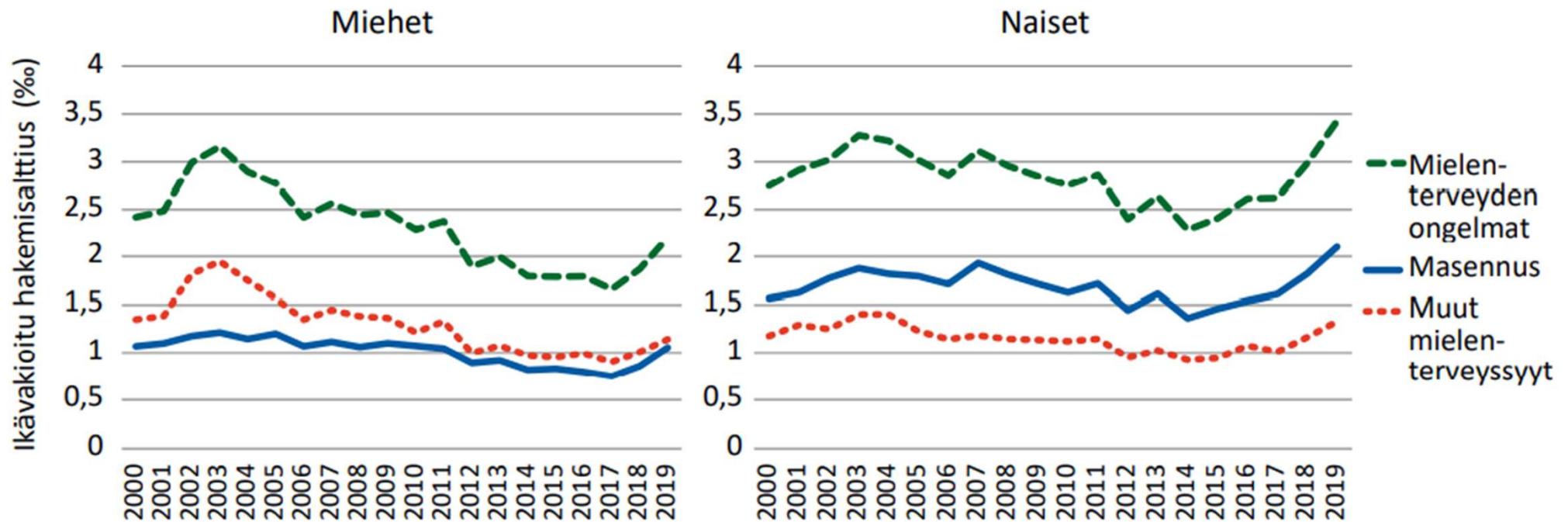

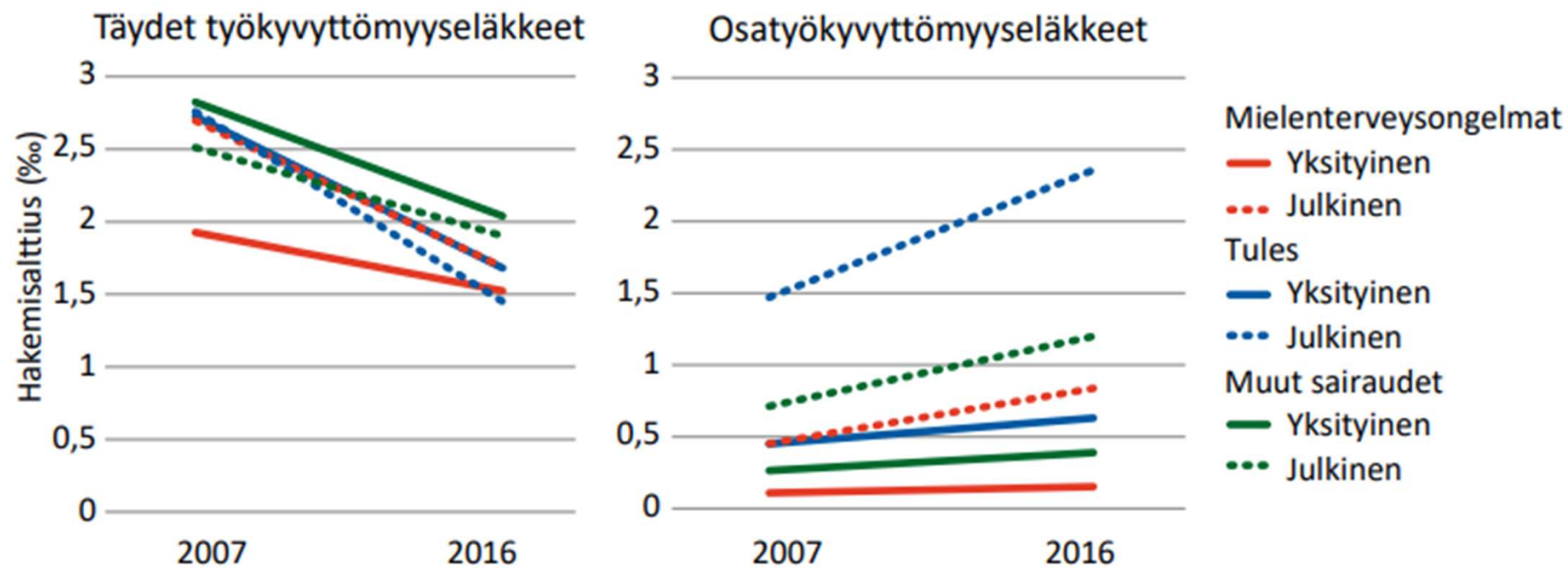
Kuvio 2.3.

Työkyvyttömyyseläkkeiden ikävakioitu hakemisalttius diagnosoisiryhmittäin (‰).

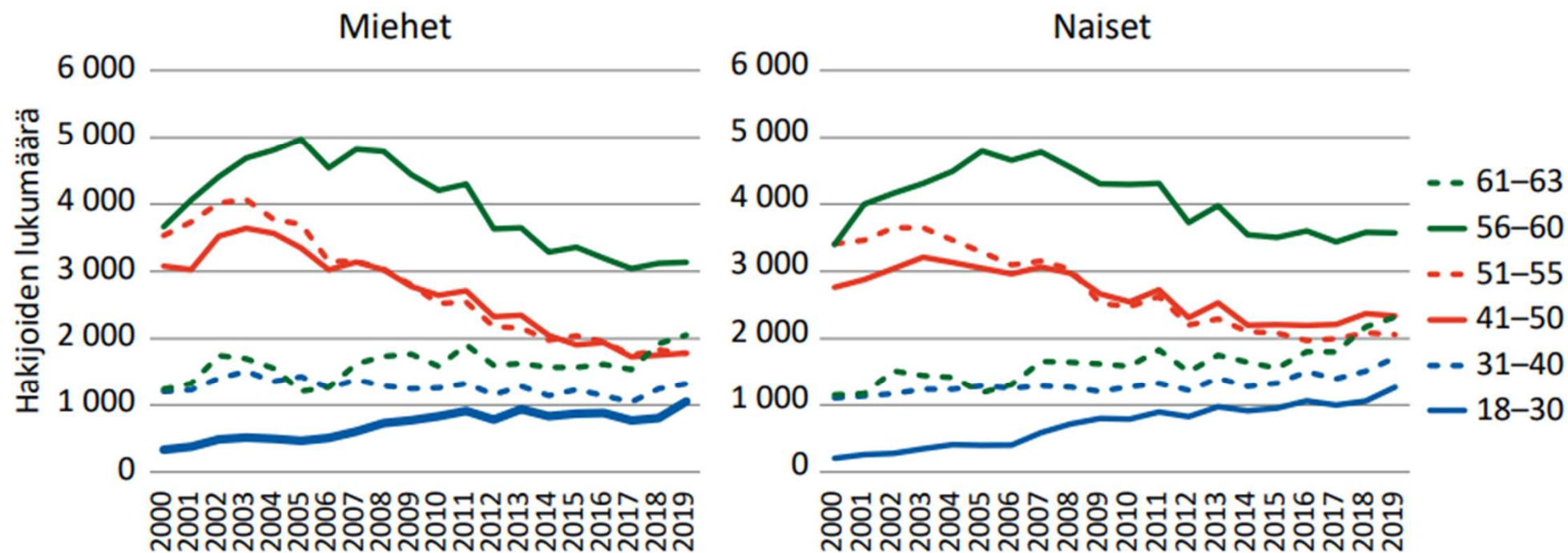

Työkyvyttömyyseläkkeiden ikävakioitu hakemisalttius mielenterveyssyistä 2000–2019. Kaikki mielenterveyssyyt sekä masennus ja muut mielenterveyssyyt erikseen.

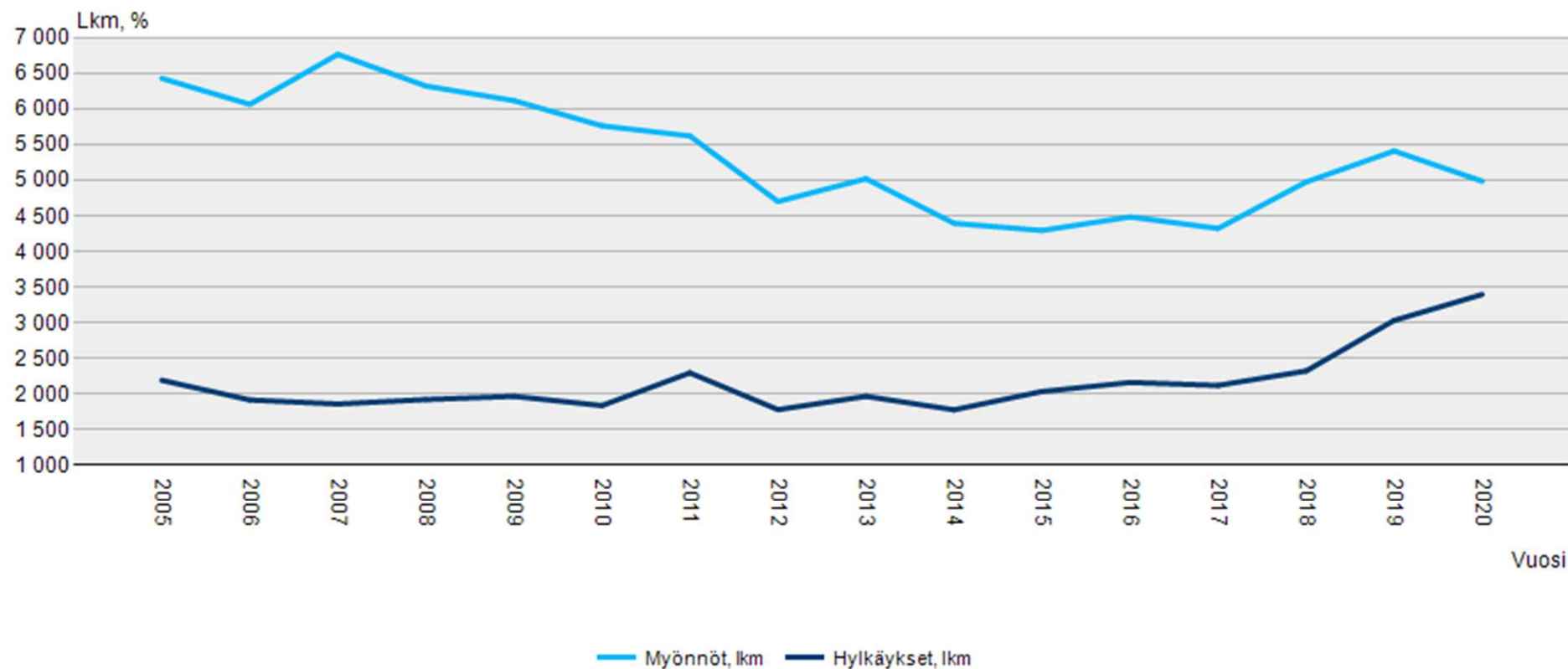

Työkyvyttömyyseläkettä hakeneiden lukumäärä ikäryhmittäin 2000–2019.

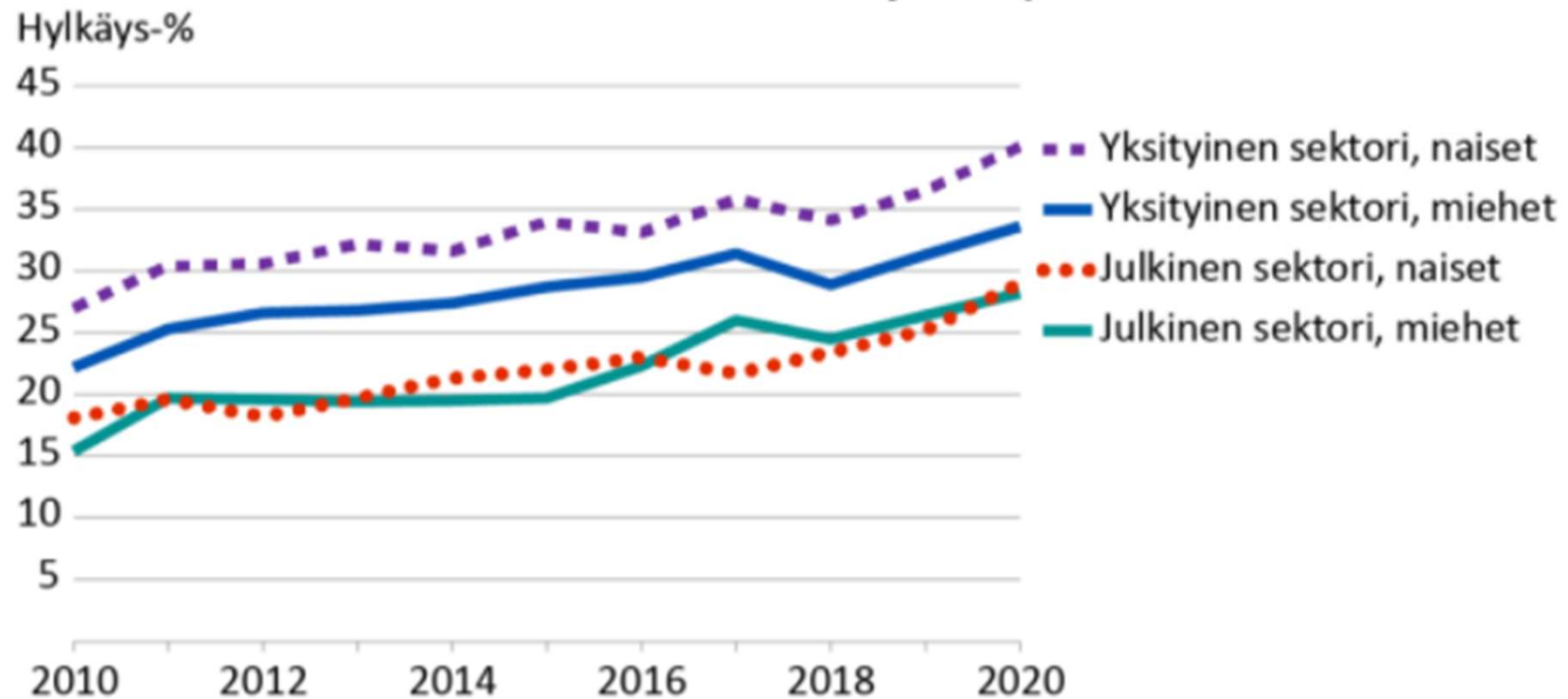

Työeläkejärjestelmän uusien työkyvyttömyyseläkehakemusten ratkaisut sairauspääryhmittäin

Lähde: Eläketurvakeskus

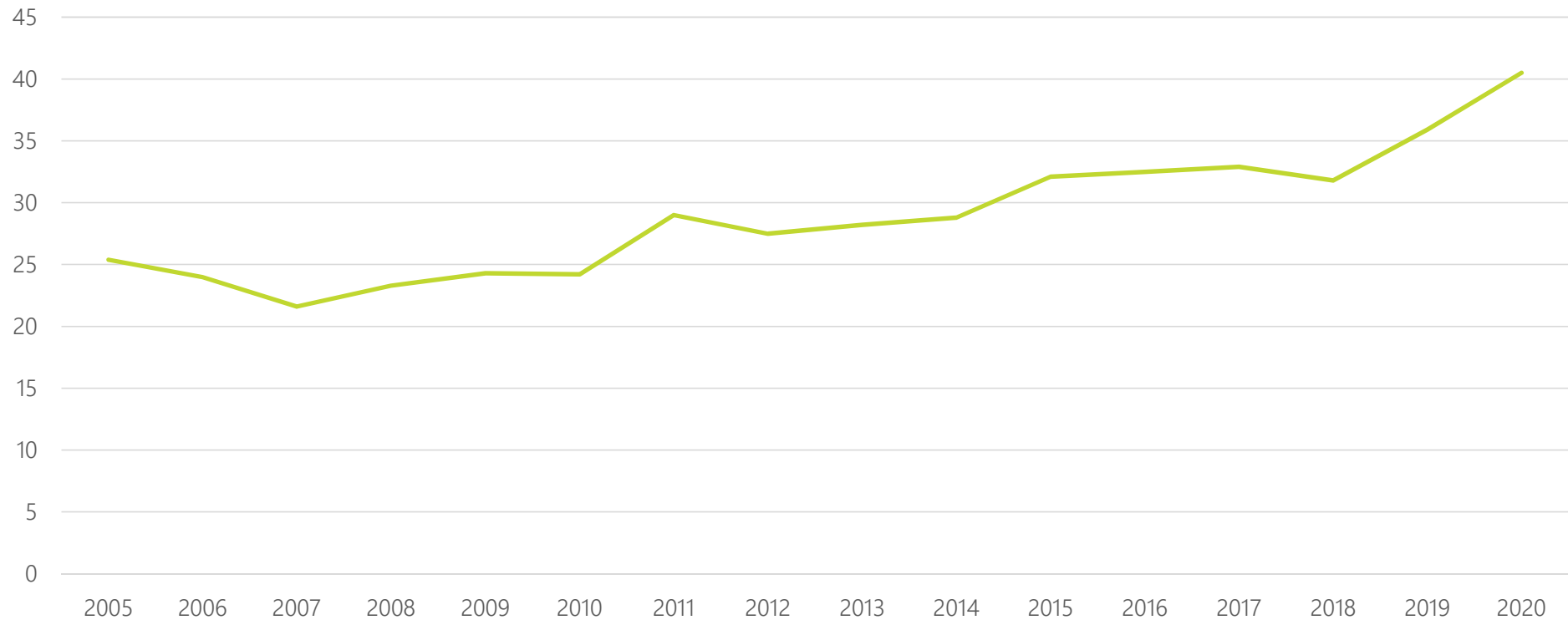
Työkyvyttömyyseläkehakemusten* hylkäysosuus työeläkejärjestelmässä vuosina 2010–2020 eläkesektorin ja sukupuolen mukaan

*Uusia hakemuksia koskevat ratkaisut.

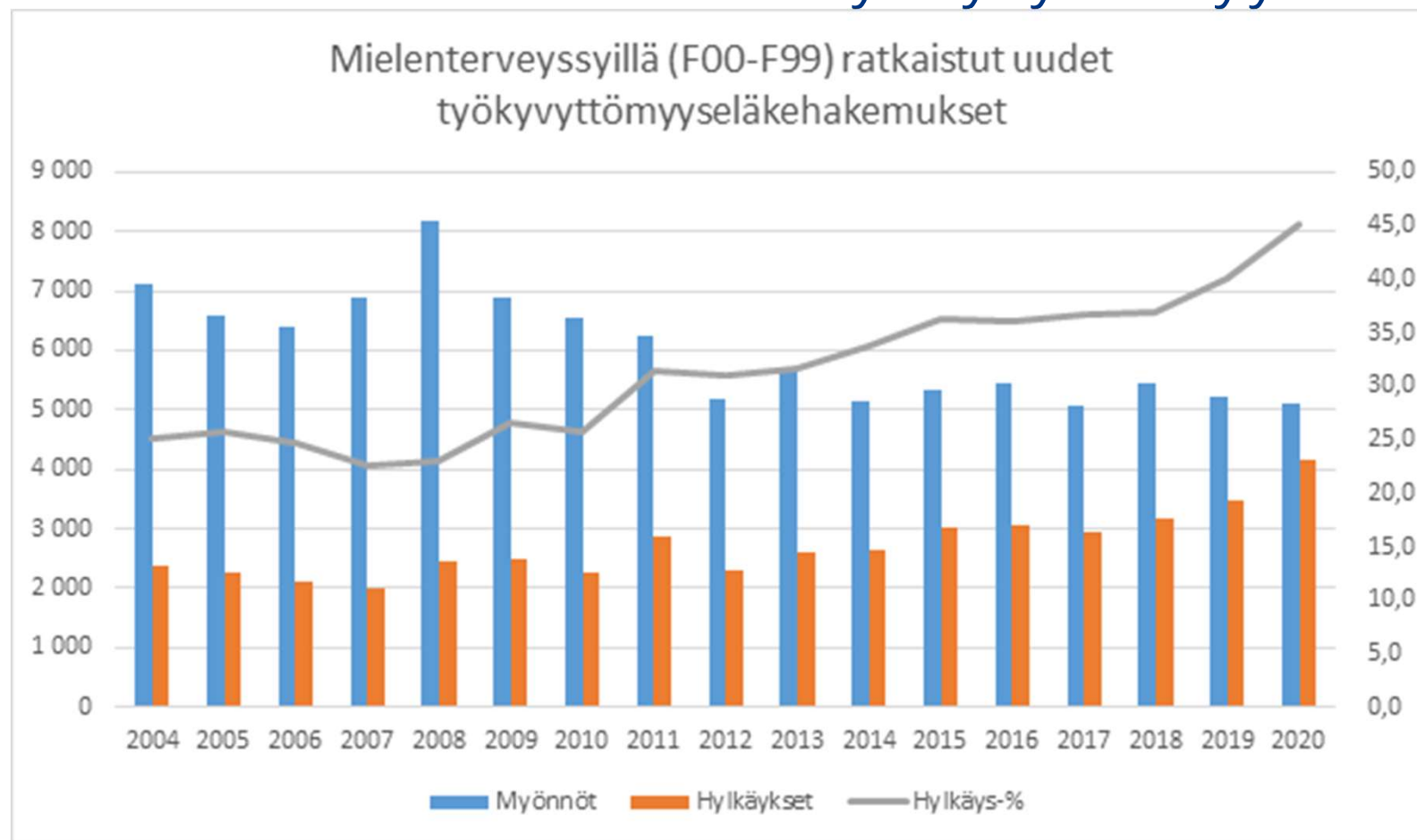
Lähde: Eläketurvakeskus

Mielenterveys, uusien tk-eläkkeiden hylkäysosuus 2005-2020

Lähde: Eläketurvakeskus

Kansaneläkelain mukaiset työkyvyttömyyseläkkeet

Leinonen: Mielenterveysperusteinen työkyvyttömyys

Kansaneläkeratkaisut (lähde: Kela)

Työeläkeratkaisut (lähde: ETK)

Yksityinen ja
julkisen sektori
yhteensä

Hylkäys-
prosentti

Hylkäys-
prosentti

Hylkäys-
prosentti

SAIRAUSPÄÄRYHMÄ

Ratkaisuja
yhteensä

Myöntö

Hylkäys

Hylkäys-
prosentti

I A00-B99 Tartunta- ja loistaudit

32

20

12

37,5

25,7

34,6

0,0

II C00-D49 Kasvaimet

721

628

93

12,9

6,7

6,2

7,6

III D50-D99 Veren ja vertamuodostavien elinten sairaudet

40

22

18

45,0

30,5

21,9

40,7

IV E00-E99 Umpieritys-, ravitsemus- ja aineenvaihduntasairaudet

289

140

149

51,6

37,4

35,8

41,4

V F00-F99 Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt

8667

5204

3463

40,0

35,9

39,2

29,9

Josta: F10-F19 Päihteisiin liittyvät diagnoosit

233

90

143

61,4

58,3

59,7

50,0

VI G00-G99 Hermoston sairaudet

1327

717

610

46,0

26,9

29,8

20,8

VII H00-H59 Silmän ja sen apuelinten sairaudet

103

73

30

29,1

22,9

28,1

12,5

VIII H60-H99 Korvan ja kartiolisäkkeen sairaudet

27

13

14

51,9

32,6

44,2

18,6

IX I00-I99 Verenkierroelinten sairaudet

797

556

241

30,2

18,3

20,0

13,6

X J00-J99 Hengityselinten sairaudet

277

141

136

49,1

32,4

32,3

32,6

XI K00-K99 Ruoansulatuselinten sairaudet

155

75

80

51,6

35,3

40,9

24,1

XII L00-L99 Ihon ja ihonalaiskudoksen sairaudet

72

33

39

54,2

40,6

46,1

30,2

XIII M00-M99 Tuki- ja liikuntael. sekä sidekudoksen sair.

4940

2105

2835

57,4

32,8

36,0

26,7

XIV N00-N99 Virtsa- ja sukupuolielinten sairaudet

45

30

15

33,3

21,1

26,3

9,1

XVII Q00-Q99 Synnynn. epämuod. ja kromosomipoikkeavuudet

178

117

61

34,3

35,8

36,4

34,7

XIX S00-T99 Vammat, myrkytykset ja muut ulk. syiden seur.

1069

505

564

52,8

32,6

36,3

21,2

Muut pääryhmät (XV,XVI,XVIII,XX)

137

53

84

61,3

43,9

52,5

33,7

Yhteensä

10476

8723

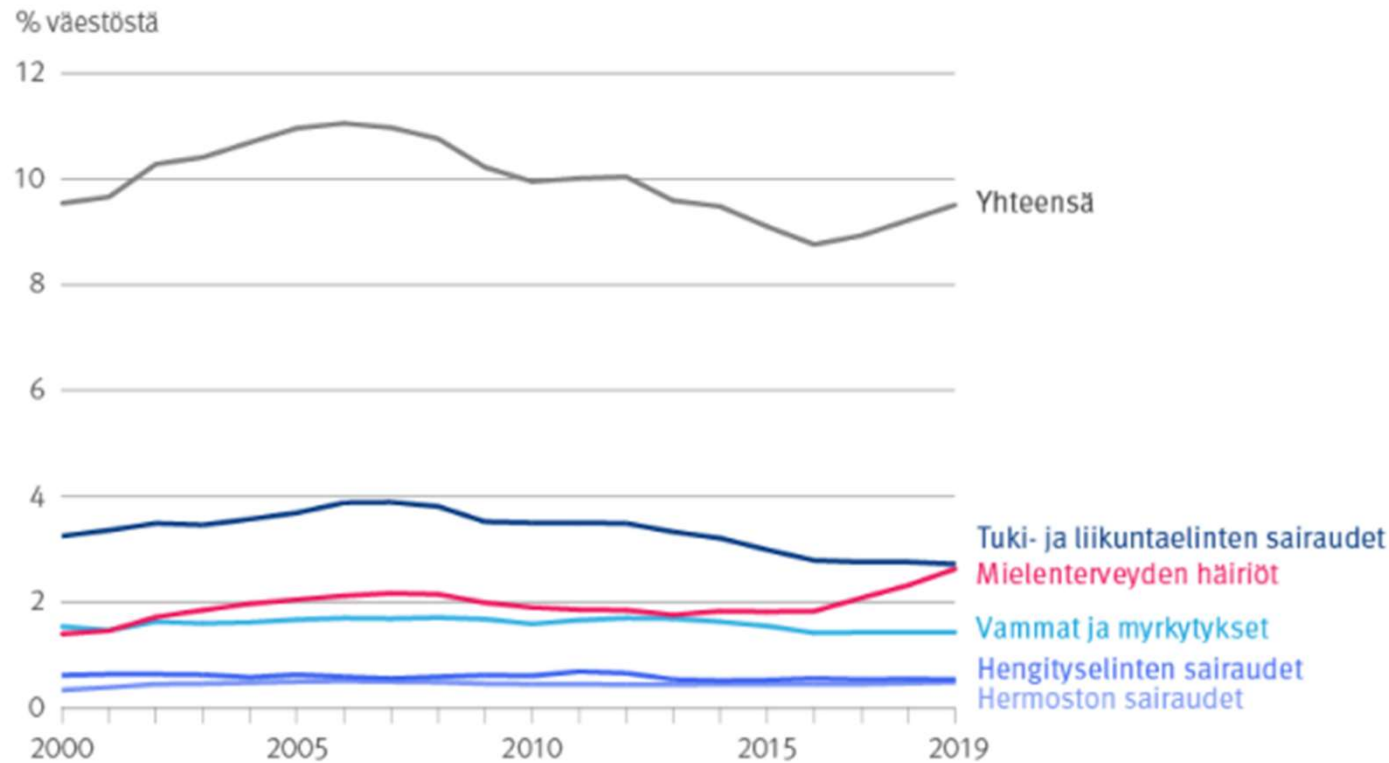
45,4

30,9

33,5

25,5

Sairauspäivärahaa vuoden aikana saaneiden osuus ei-eläkkeellä olevista
16–67-vuotiaista 2000–2019, %

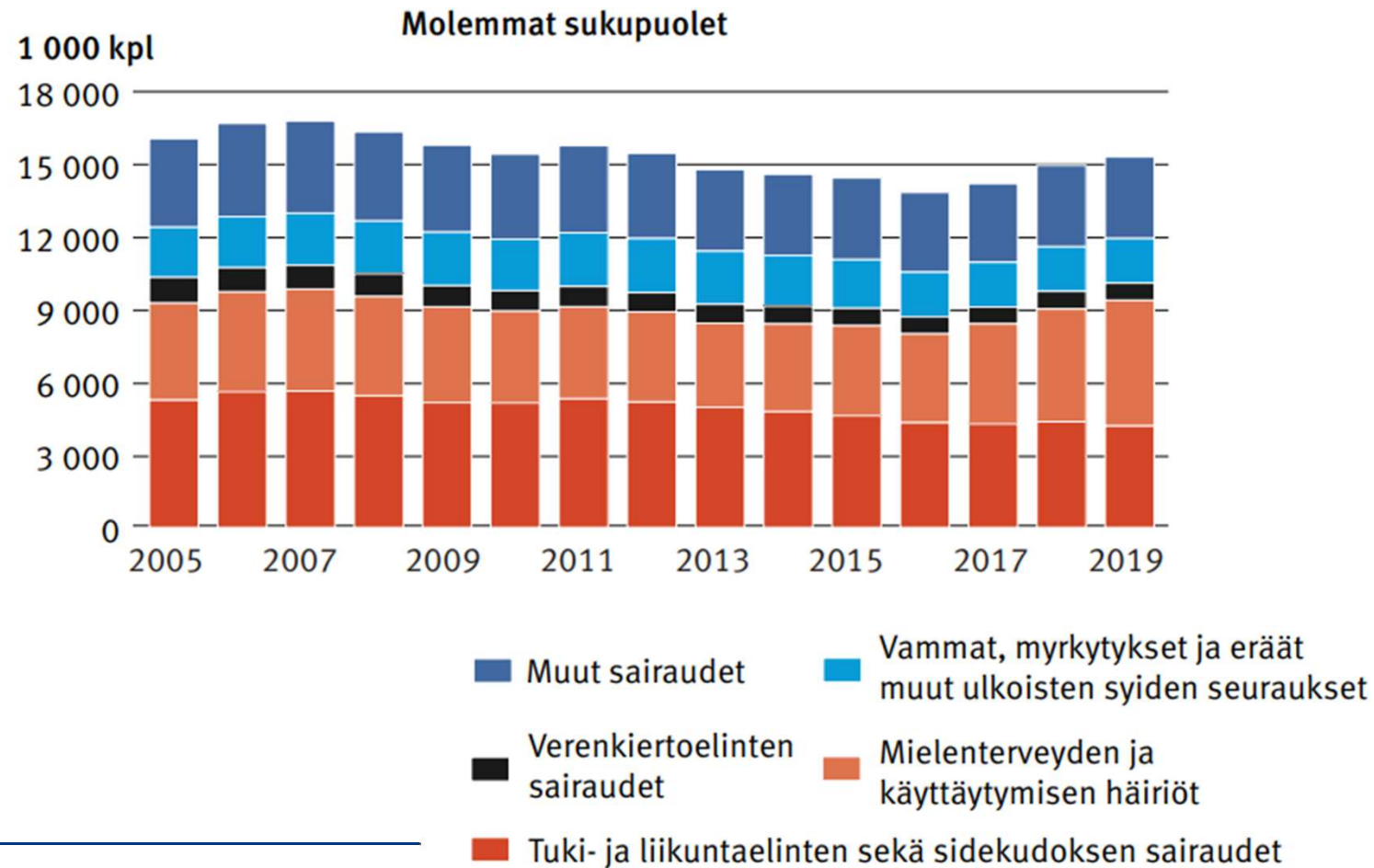
=84100 hlöä

=5,2M
työpäivää

= 61pv/hlö

Kela, Tutkimusblogi

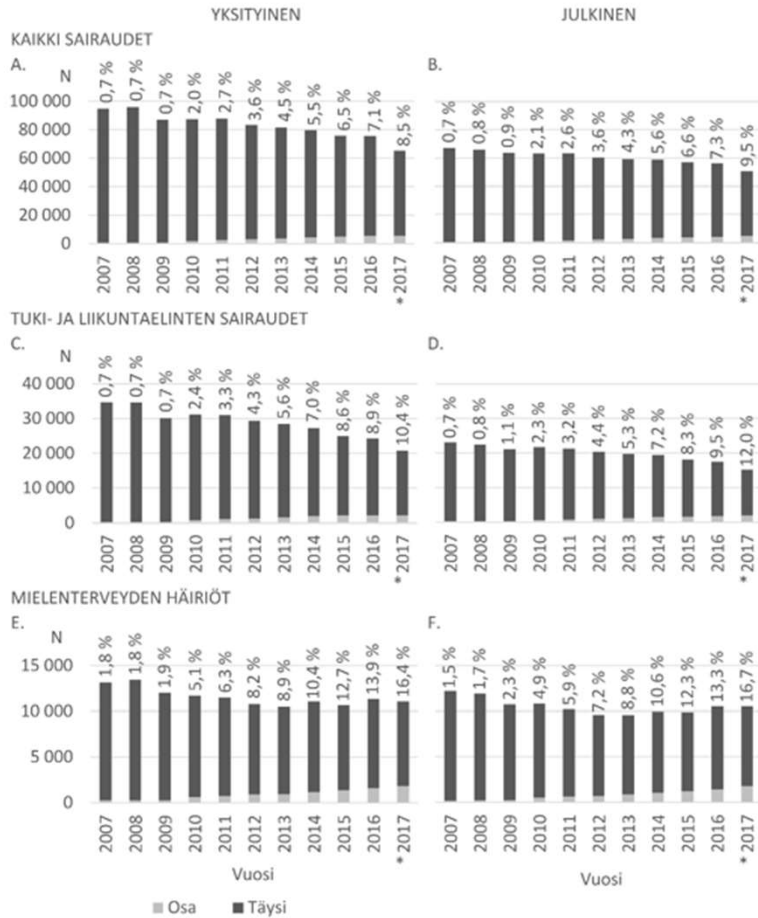
Kuvio 6 Vuosina 2005–2019 korvatut sairauspäivärahopäivät sairauspääryhmittäin

16. Osasairauspäivärahan saajat, alkaneet kaudet, korvatut päivät ja maksetut etuudet sukupuolen ja sairausryhmän mukaan 2019

Sairausryhmä		Saajat		Alkaneet kaudet		Korvatut päivät		Maksetut etuudet	
		Lkm	%	Lkm	%	Lkm	%	1 000 €	%
F00-F99	Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt	9 832	41,8	10 790	40,8	599 389	43,4	20 806,5	44,8
F10	Alkoholin aiheuttamat elimelliset aivo-oireyhtymät ja käyttäytymisen häiriöt	2	0,0	4	0,0	104	0,0	3,3	0,0
F20-F29	Skitsofrenia, skitsotyyppiset ja harhaluuloisuushäiriöt	145	0,6	136	0,5	8 253	0,6	273,0	0,6
F30-F39	Mielialahäiriöt	6 365	27,0	6 896	26,1	389 818	28,2	13 482,3	29,0
F40-F48	Neuroottiset, stressiin liittyvät ja somatoformiset häiriöt	3 040	12,9	3 288	12,4	176 148	12,7	6 163,7	13,3
F60-F69, F90-F98	Persoonallisuus- ja käyttäytymishäiriöt	23	0,1	23	0,1	1 018	0,1	32,9	0,1

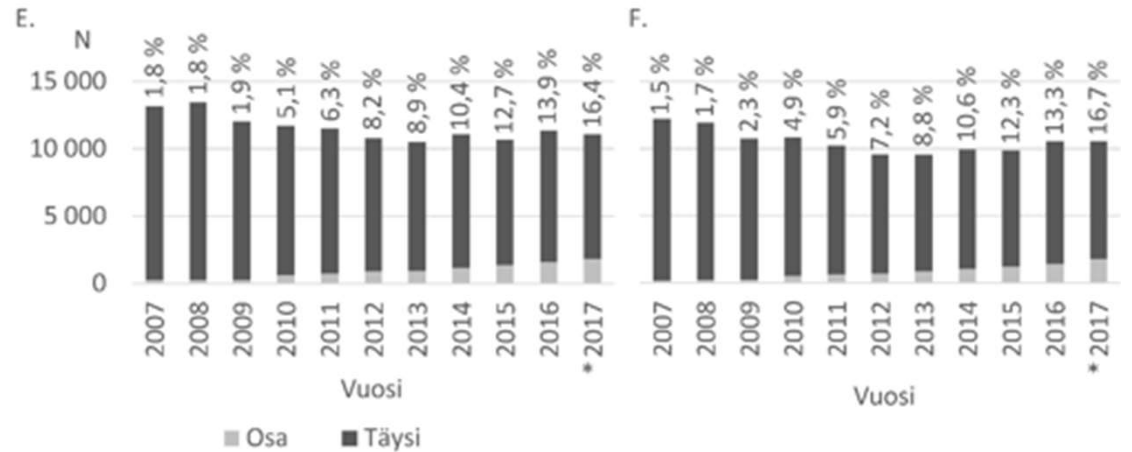
SAIRAUSPÄIVÄRAHA

*Tiedot ovat puutteellisia loppuvuoden osalta

Kuvio 1. Osasairauspäiväraajakson tai pelkästään täyden sairauspäiväraajakson aloittaneiden määrät (pylväiden N) sekä osasairauspäiväraajakson aloittaneiden osuus kaikista sairauspäiväraajakson aloittaneista (pylväiden yläpuolinen %) aineiston eri tarkasteluvuosina 2007–2017 yksityisen ja julkisen sektorin palkansaajilla kaikissa sairauksissa (A ja B), tuki- ja liikuntaelinten sairauksissa (C ja D) sekä mielenterveyden häiriöissä (E ja F).

MIELENTERVEYDEN HÄIRIÖT

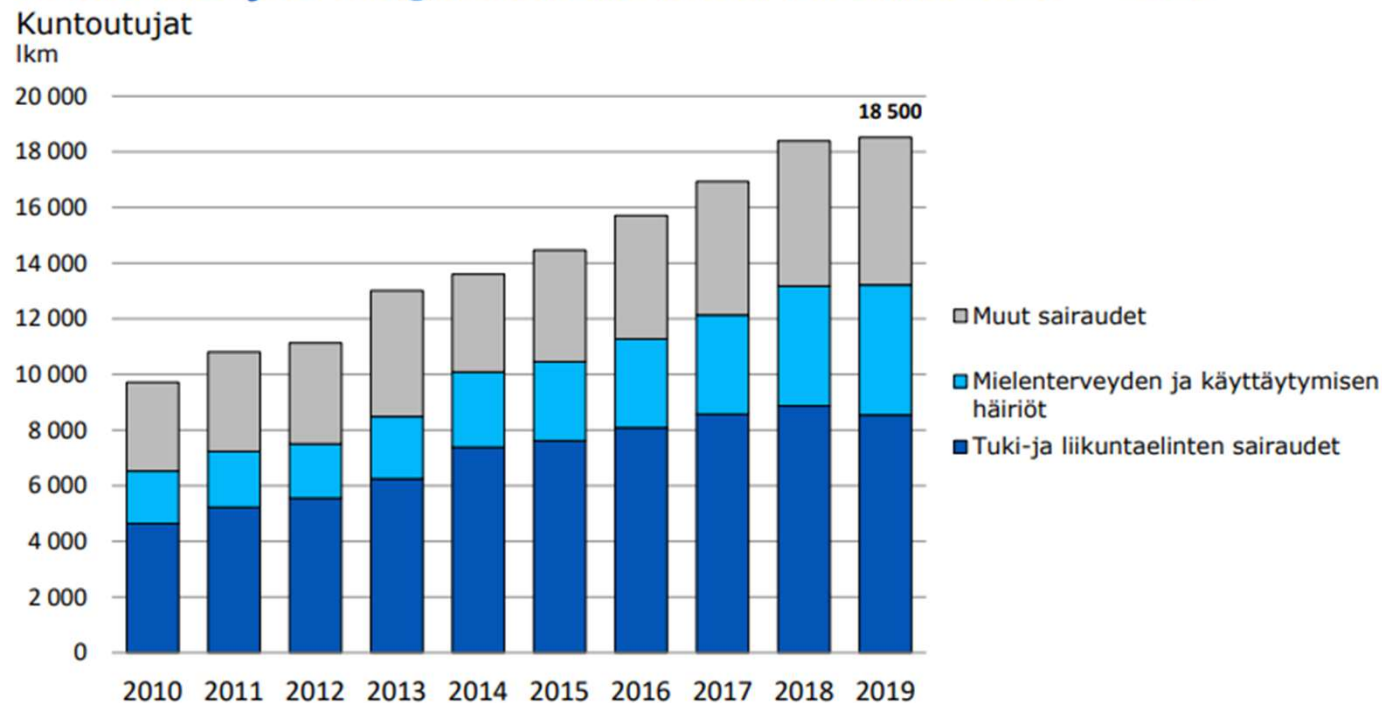
Leinonen T et al 2021

työkyvyttömyys

Kela|Fpa®

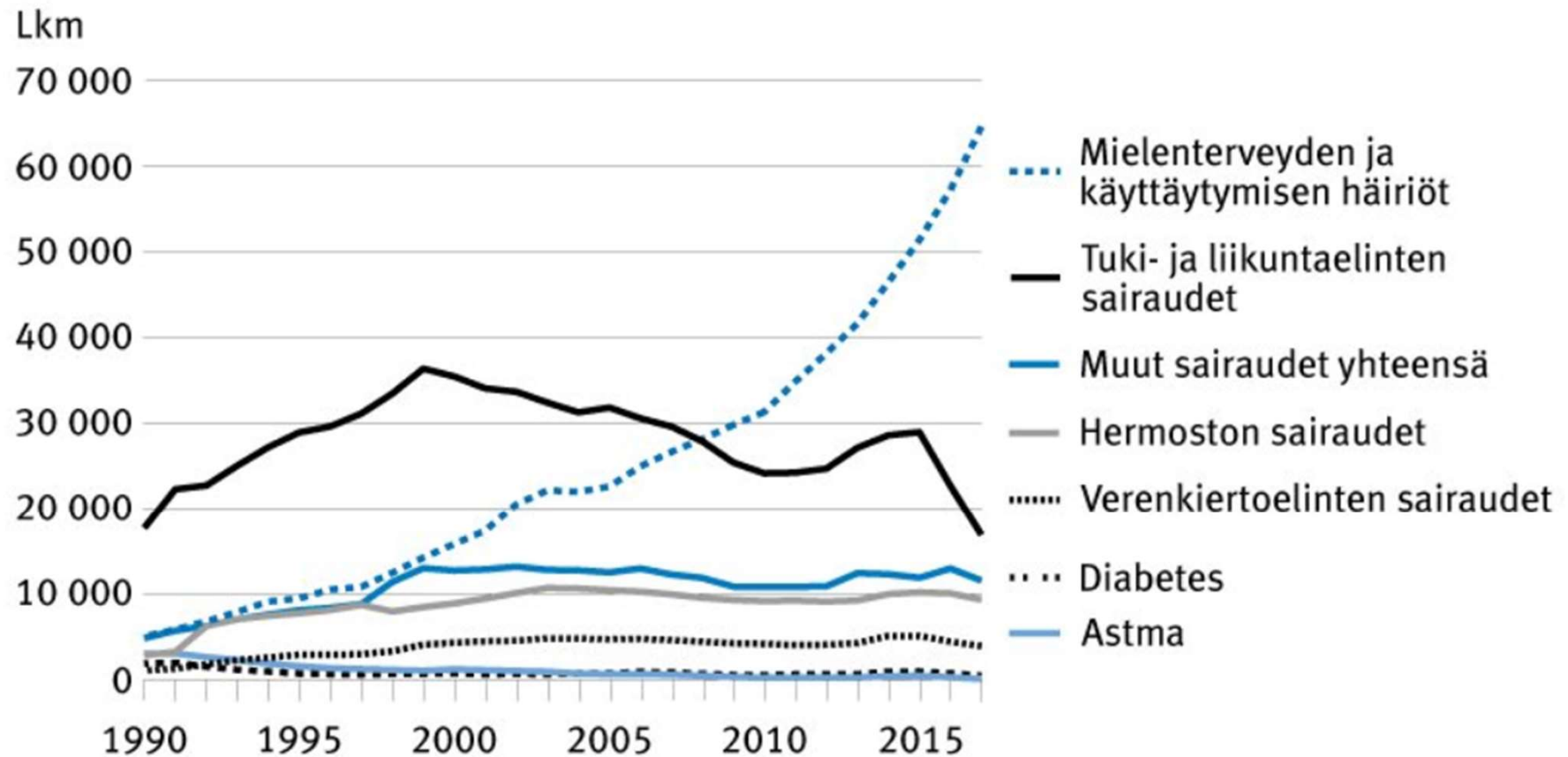
Työeläkekuntoutujien määrä on noussut voimakkaasti

Kuntoutujat diagnoosin mukaan vuosina 2010 – 2019

Myös Kelan kuntoutuksessa

Kuntoutujat sairauden mukaan 1990–2017

Leinonen: Mielenterveysperusteinen työkyvyttömyys

- Onko (vaikea) masennus sairautena yleistynyt?
- Onko masennuksen diagnosointi yleistynyt?
- Onko masennuksen hoidon vaikuttavuus heikentynyt?
- Onko sairauslomasta tullut osa masennuksen hoitoa?
- Hyödyntävätkö työnantajat työssä jatkamisen mahdollisuuden selvittelyn?